

ก. 561

ข่าวภาคพิเศษ

ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๗๑๓๙

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

หน้า ๕

เบญจกิตติ
พิมพ์

โครงสร้างอุตสาหกรรมเหมืองแร่

● “เกาะหลัก”

อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ของไทยเริ่มต้นเมื่อใด

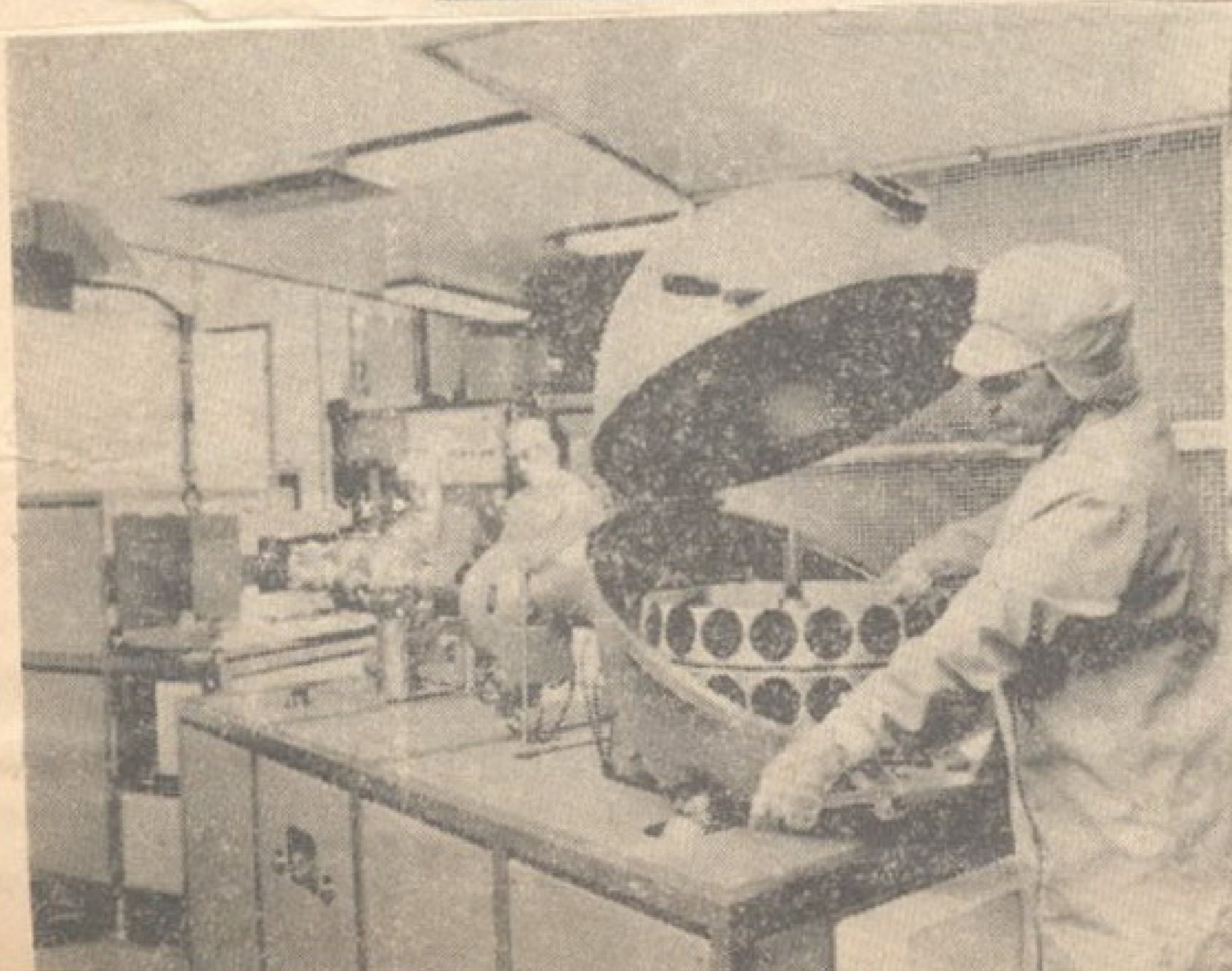
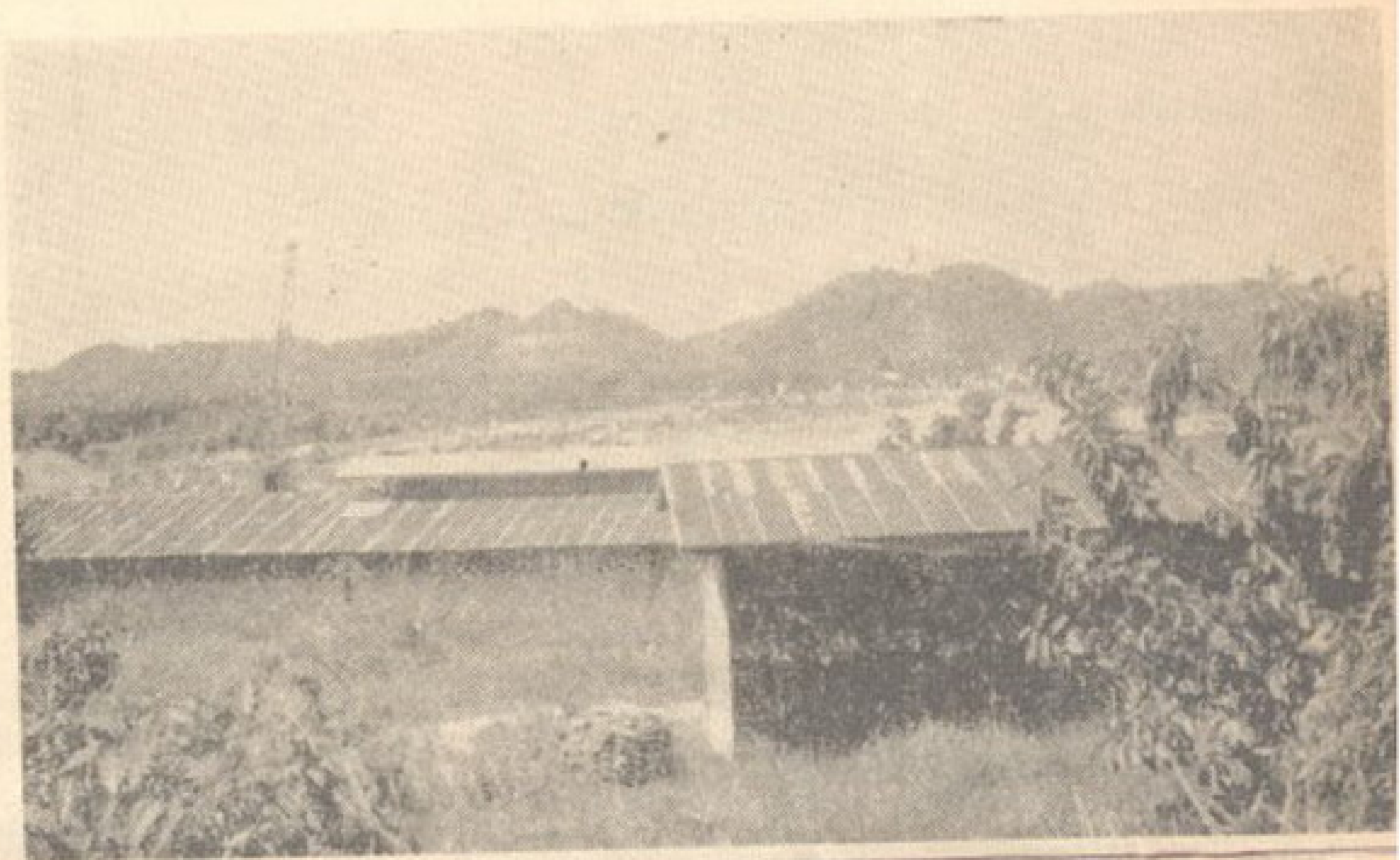
การผลิตทรัพยากรแร่ต่าง ๆ ขึ้นมาใช้เป็นประโยชน์ได้กระทำมานานแล้วในประวัติศาสตร์ เช่น การเสาะแสวงหาแร่เหล็กเปอร์เซนต์สูง ๆ มาผลิตมีดดาบชนิดดีเนื้อดี การค้นพบแร่ดินขาวและแร่เคลย์บางชนิดและนำมาผลิตเป็นเครื่องใช้ไม้สอยเช่น ชามสังคโลกก็ดี เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยสมัยประวัติศาสตร์ก็มีความรอบรู้ในการใช้ทรัพยากรแร่มานานพอสมควร แต่ที่จะกระทำเป็นล่ำเป็นสันเพื่อส่งออกขายจำหน่ายไปยังเพื่อนบ้านใกล้เคียง ซึ่งจัดว่าเป็นการ

กอบกิจการเหมืองแร่มากขึ้นเป็นลำดับแม้กระทั่งฝรั่งชนชาติอังกฤษก็ค่อย ๆ หันมาสนใจเปิดกิจการเหมืองแร่เพิ่มขึ้นในภาคใต้หลาย ๆ แห่ง บริเวณบ้านน้ำน้อย จังหวัดสงขลา หรือบริเวณอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ได้เคยพบร่องรอยของการเจาะปล่องลงไปลึก ๆ ได้พื้นดินเพื่อเข้าไปขุดเอาแร่ดีบุกขึ้นมา ดังนั้นการวิวัฒนาการเหมืองแร่ของไทยเรา ก็เริ่มต้นเหมือนกันกับในแหลมมาลายู

โครงสร้างเหมืองดีบุก

ตั้งนั้นที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การประกอบกิจการเหมืองแร่ดีบุกกระทำโดยเอกชนหรือนิติบุคคลที่

บริเวณเหมืองแร่หุบใน เขาบ้านด้อง สุราษฎร์ธานี ราช ภูว บุก รุก อยู่ ขณะนี้ และผู้ถือ ประทาน บัตร ทำเหมืองแร่ ถูกต้องตามกฎหมายไม่กล้าเข้าไปทำ.

ห้อง "ปลอกฝุ่นละออง" แห่งใหม่ ในโรงงาน แห่งหนึ่ง ในเมืองเซาท์แฮมตัน ภาคใต้ของอังกฤษ ซึ่งกล่าวกันว่า เป็น ห้องใหญ่ สุด และ สะอาด สุดในจำพวก ห้อง ชนิด เคียวกันไนทวีปยุโรป ถูกสร้างขึ้น มาเพื่อใช้เป็นที่ผลิตแร่ซิลิ-คอนที่ใช้ ในอุตสาหกรรมสร้าง เครื่องคอมพิวเตอร์ ไทอมี ขนาดการผลิตวันละ ๒,๕๐๐ ชิ้น.

กระทำเป็นอุตสาหกรรมแล้ว ก็ควรจะกล่าวได้ว่า ได้
เริ่มต้นอย่างจริงจังก็เมื่อประมาณห้าสิบ หรือ หกสิบปีมา
นี้เอง และเริ่มต้นกันด้วยแร่ดีบุกในภาคใต้

ภายหลังจากที่อังกฤษได้ใช้กำลังเข้ายึด
ครองเอาดินแดนในแหลมมาลาโยไปแล้ว ก็ได้ค้นพบ
แร่ดีบุกในแหลมมาลาโยเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้โดยอาศัย
ความรู้เกี่ยวกับแร่ดีบุกจากเหมืองของประเทศตนเองใน
อังกฤษ ประโยชน์ของแร่ดีบุกก็เพิ่งจะรู้จักกันแพร่
หลายในฐานะที่เป็นแร่ที่ให้โลหะสำคัญในอุตสาหกรรม
ประเภทอื่น ๆ การทำเหมืองแร่ดีบุกจึงได้เริ่มต้นขึ้นใน
ประเทศมาลาโยหรือมาเลเซียในปัจจุบัน การทำเหมือง
ดีบุกส่วนใหญ่ผู้เป็นนายทุนก็ได้แก่ชาวอังกฤษทั้งในรูป
ของบริษัทและเอกชน คนจีนซึ่งอาศัยอยู่ในแหลม
มาลาโยมาช้านาน และเป็นชนชาติที่ไวต่อการประกอบ
อาชีพอิสระ ก็เริ่มต้นตัวจับงานด้านอุตสาหกรรมเหมือง
แร่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การทำเหมืองดีบุกนั้นในระยะต้น ๆ ก็
มิได้มีการลงทุนรอนมากมายนัก อาศัยแรงงานกรรมกร
เป็นหลัก ขุดเป็นบ่อหรือเป็นอุโมงค์เข้าไปในชั้นสะสม
ตัวของแร่ดีบุกใต้พื้นดิน ซึ่งภาษาทางเหมืองแร่เรียกว่า
เหมืองปล่องหรือเหมืองอุโมงค์ เนื่องจากใต้พื้นดินมี
ความอุดมสมบูรณ์ของแร่ดีบุกสูง ประกอบกับค่าแรงงาน
ต่ำกิจการเหมืองแร่ก็ประสบความสำเร็จเรื่องตลอดมา ต่อ
มาวิชาการด้านเครื่องยนต์ดีเซล ก็ได้มีการวิวัฒนาการ
มาเป็นเหมืองประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กำลังเครื่องจักร,
ไฟฟ้า จนกระทั่งมีเหมืองเรือขุดขนาดใหญ่ ๆ ขึ้น การ
ถลุงแร่ดีบุกให้เป็นโลหะดีบุก ก็กระทำที่เกาะบีนังหรือ
เกาะหมากของไทยเรา

ความรู้ในเรื่องแร่ดีบุกก็ค่อย ๆ แพร่หลาย
เข้ามาในประเทศไทยทางด้านจังหวัดภูเก็ต, สงขลา,
พังงา มีชาวจีนอพยพจากแหลมมาลาโยเข้ามาเริ่มต้นประ

มีทุนรอนพอสมควร การประกอบกิจการเหมืองแร่ดีบุก
จึงเป็นไป ในรูปเรียกว่า อาชีพอิสระ (Free Inter-
prise) ผู้ใดจะลงทุนทำเหมืองก็ต้องตระเวนหาพื้นที่
ดินไม่ว่าจะเป็นท้องนา สวนยาง หรือหมู่บ้านที่มีหลัก
ฐานพอจะเชื่อถือได้ว่าได้พบแร่ดีบุกใต้พื้นดิน ทำการ
ตกลงกับเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินที่อาจจะบี หลัง
จากนั้นก็ใช้เครื่องมือเจาะสำรวจ เจาะตรวจหาค่าความ
สมบูรณ์ของแหล่งแร่ด้วยวิธีการที่สลับซับซ้อน แต่ก็
ได้ปฏิบัติติดต่อกันมาจนเห็นเป็นเรื่องง่ายนิดเดียว ถ้า
ได้เจาะสำรวจพบว่ามีแหล่งแร่มากมายค้ำกับ การลงทุน
เปิดการทำเหมืองขึ้นมาด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้วแต่สภาพ
ของภูมิประเทศ, ขีดจำกัดของทุนรอนและอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่า โครงสร้างอุตสาหกรรมเหมือง
แร่ของเราเริ่มต้นเป็นอุตสาหกรรมเฉพาะกลุ่มหรือครอบ
ครว้ ที่จะรวมตัวกันเป็นบริษัทขนาดใหญ่ ๆ นั้นหา ได้
ยากมาก กลุ่มหรือครอบครว้ ไค โชคดี ได้พบแหล่งแร่
อุดมสมบูรณ์มาก กลุ่มหรือครอบครว้ นั้นก็สามารถสร้าง
ตัวเป็นเศรษฐกิจขึ้นมาในช่วงระยะเวลาไม่นานนัก มี
ตระกูลหลายตระกูลที่ดังตัวขึ้นมา ได้ด้วย จากการ ลงทุน
ทำเหมืองดีบุกในภาคใต้ ต่อมาก็ได้ขยายไปลงทุน
ในด้านอื่น ๆ แม้กระทั่งกิจการที่พุดตกอากาศแล้ว ๆ
พื้ชาก็ยังมี บางท่านก็เปลี่ยนกิจการไปทำอย่างอื่นโดย
สิ้นเชิงไม่หวนกลับมาทำเหมืองดีบุกอีก

ท่านที่เป็นนักอุตสาหกรรมก็ คง จะ พอมอง
เห็นว่า การประกอบกิจการอุตสาหกรรมโดยไม่มีกร
รวมตัว ระดมทุนรอน วางแผนระยะยาวนั้น เป็น
กิจการอุตสาหกรรมประเภทใด ถ้าจะให้ใช้ค่าง่าย ๆ
ก็ควรจะเป็นคำที่ว่า อุตสาหกรรมแบบฉาบฉวย เมื่อ
ดีบุกราคาดี พื้นที่หาได้ง่ายก็เห็นเข้าไปทำกัน พอมี
อุปสรรคเกิดขึ้นแม้เพียงเล็กน้อยก็ทอดถอย เอะอะก็จะ

ให้รัฐบาลช่วยเหลือ ถ้าเป็นแหล่งแร่ที่ไม่สมบูรณ์ นักหรือมีอุปสรรคมากทุนรอนไม่พอ ก็ต้องละทิ้งไป โดยปริยาย อุตสาหกรรมแบบฉาบฉวยนี้แหละที่จะตั้ง ถือว่าไม่เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ที่ถูกต้อง

มีบ้างเหมือนกันที่ต้องนับว่าเป็น การลงทุน อุตสาหกรรมเหมืองแร่อย่างถูกต้อง แต่ทั้งหมดก็เป็น บริษัทของคนต่างชาติ เมื่อเข้ามาประกอบกิจการแล้ว เขาก็ต้องหวังได้กำไรกลับบ้าน จะมาประณามว่าเขามา กอบโกยก็ไม่สู้จะถูกต้อนัก ก็ในเมื่อคนในชาติของเรา เองไม่เคยคิดที่จะรวมตัวกันทำให้เป็นบิกเป็นแผ่นดินเหมือน อย่างชาติอื่นเข้า ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องแก้ไขหรือหา มาตรการมาใช้เสียให้เหมาะในอนาคต ตัวอย่าง ของการ สูญเสียก็มีให้เห็นอยู่แล้วเช่น ในการไปลงทุนทำแพ สูปแร่ดิบบุกในทะเลพังงานั้น ชาวเรือต่าง ๆ ที่อ้างว่าเป็น ชุมทองนั้นได้ส่งผลสะท้อนให้ผู้มี อันจะ กินพอ สมควร ต่างคนรีบเร่งต่อแพสูบกันเป็นจำนวนน่าตกใจ ในระยะ ตอนแรกหรือปีที่แล้วจำนวนแค่ ๗ ของแพสูบลำนั้น มีถึง สามพันแพ คิดหยาบ ๆ ราคาก่อสร้างรวมทั้งอุป- กรณ์ ก็ประมาณ แปดสองแสน บาทสรุป แล้ว คน ไทย สาระพัด ทิศได้ ไปร่วม ลงทุนในทะเลถึงหกร้อยล้านบาท สิ่งที่ได้คือความร่ำรวยของคนไม่กี่คนพ่อค้าขายอุปกรณ์ ต่อแพก็ถือโอกาสซูดรีด สิ่งที่เหลือให้เห็นขณะนี้คือ ซากแพ และอุปกรณ์ต่าง ๆ บอกลายกันในราคาถูก ๆ ถ้าบริษัท ๓๓๓ คน ไทยมี ทุน ถึง หก ร้อย ล้าน บาท

อยู่ในมือก็สามารถจะสร้างเรือขนาด ใหญ่ ได้ถึงสาม- ี่ห้า ล้าน งานกันได้สม่าเสมอไม่ต้องคอยหลบหนีพายุฝน เก็บแร่จากท้องทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประกอบ กิจการไปได้ถึงลูกหลานจึงจะเข้าหลักเกณฑ์การอนุรักษ์ ทรัพยากรแร่อย่างถูกต้อง

โครงสร้างอุตสาหกรรม เหมืองแร่

เมื่อได้กล่าวถึงโครงสร้าง ของการ ประกอบ กิจการเหมืองดิบแล้ว ก็เห็นว่าต่อมาประเทศเราก็ ได้มีการค้นพบทรัพยากรแร่อื่น ๆ ขึ้นมาอีกมากมาย ความรู้ สึกนึ้กคิดในการ ประกอบกิจการ เหมืองแร่ ไม่ว่า ชนิดใด ๆ จะเป็นเหมืองแร่ฟลูออไรท์, แบริท์, พลวง, แมงกานีส ก็ยึดถือหลักเริ่มต้นเช่นเดียวกันกับเหมือง

แร่ดิบบุก เมื่อแร่ฟลูออไรท์ ราคาขึ้น ไครต่อ ไครก็ แหกกัน ไปลง ทุน ทำ เหมือง ฟลู ออ ไรท์ จ นกลายเป็น ขบวนการทำแร่ แต่พอราคาแร่ตกลงมากก็เลิกกิจการ กันเป็นแถว ๆ พ่อค้าขายรถแทรกเตอร์ต้องวิ่งตามยึดรถ คินกันอุตลุด เสียหายเงินทุน และเวลาที่อุตสาหกรรม ไป บุกเบิกเอาไว้และที่น่าเสียดายที่สุดก็คือความรู้ของแหล่ง แร่เหล่านั้น ที่ได้ ไปบุกเบิกเอาไว้ซึ่งอาจจะเป็นแหล่ง แร่สำรองอันมีมาของชาติก็ได้ และขณะที่โลกกำลัง ต้องการใช้แร่ชนิดนี้ยุคก็ ไม่มี ไคร ผลิขึ้นมาใช้ ให้เป็น

ประโยชน์แก่บ้านเมืองเต็มที่ ในภายภาคหน้าเขาเลิกใช้ แร่ฟลูออไรท์กันแล้วก็เห็นจะต้องผลิตขึ้นมาทำถนนเป็น แนน

โครงสร้างของอุตสาหกรรมเหมือง แร่ ใน บ้านเราเช่นนั้นแหละทำให้อุตสาหกรรม เหมือง แร่ ไม่ เจริญเท่าที่ควร การทำงานของบุคคลแต่ละกลุ่มแต่ละ ครอบครัวยังเต็มไปด้วยอุปสรรค ทุนรอนก็มีไม่พอคิด แต่เพียงว่าโชคดียังคงจะรวยเท่านั้น ผลกระทบกระ- เือนต่อสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น บำไม้ ต้นน้ำลำธาร ก็ไม่คำนึงถึง และถึงแม้จะคำนึงถึงฐานะการเงินก็ไม่ อำนวยที่จะป้องกันได้เต็มที่ กิจการบ้ำไม้เองก็ตั้งข้อ ระวังภัยอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เพราะมีตัวอย่างให้เห็น มามาก เช่นระยะ แรกของการ ยื่นขอประทาน บัตรก็อ้าง ว่าจะผลิตแร่ ได้มีมูลค่านับสิบล้านบาท แต่พอทำไป ได้

สักพักก็เลิกไปแล้ว และยังสร้างรอยต่างทิ้งไว้บนพื้น ดินเสียอีกเช่นนี้ เป็นต้น

ข้อเท็จจริงแล้วนักอนุรักษ์ ธรรมชาตินั้น เขายินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะให้เปิดกิจ การ เหมือง แร่ขนาด ใหญ่ขึ้นให้มากที่สุด กิจการเหมืองแร่นั้นสามารถจะเก็บ ผู้คนไว้ทำงานได้มาก ไม่ต้องรอยพะวงกับการบุกรุก เข้าไปในป่าสงวนเพื่อขยายที่ทำมาหากิน หรือไปเหยิว ลำสัตว์ที่หวงห้ามเอามาขายในตลาด

เมื่อเหตุการณ์ได้ เป็น ไป อย่าง ที่ได้ กล่าวมาแล้ว ลักษณะกิจการเหมืองแร่จึงถูกกล่าวไป ในทำนองของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ถ้าไม่ช่วยกันแก้ไขที่โครงสร้างของอุต- สสาหกรรมเหมืองแร่เสียใหม่แล้ว ผู้มีอาชีพทางเหมือง แร่ก็จะต้องถูกตราหน้าว่าเป็นนักฉวยโอกาสสูญอดไป